

План рада на наставном предмету
УПОРЕДНО ПОРОДИЧНО ПРАВО

Мастер академске студије
(Модул Грађанско право 2)

Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Број кредита	Фонд часова
UPP	изборни	I	8	90

Циљеви предмета	Студенти се најпре требају оспособити да разумеју шири контекст у коме се формирају како формални, тако и материјални извори данашњег породичног права. У том смислу, посебна пажња поклониће се еволуцији и трансформацији породичног права под утицајем идеје о људским правима. Студенти морају разумети однос између породичног права и националне културе, нарочито у контексту проблема хармонизације породичног права. Сходно томе, треба се схватити однос и узајамни утицај међународног породичног права на национална породична законодавства. Даље, студенти се требају оспособити да утврде сличности и разлике између различитих породичноправних решења у националним законодавствима, да објасне узроке и корене наведених разлика и процене вредност различитих законских решења. У том смислу, студенти се требају оспособити да уоче, анализирају и разумеју циљеве које се желе остварити различитим приступима националних породичних законодаваца.
Исход изучавања	Оспособљеност студената да разумеју процес еволуције и трансформације, као и пробелем хармонизације породичног права. Оспособљеност студената да разумеју и вреднују домаћа породичноправна решења у поређењу са иностраним правним решењима и обрнуто, да разумеју циљеве и принципе којима су се руководили творци националних породичних законодавстава приликом доношења конкретних законских решења и уоче и објасне сличности и разлике између домаћег и иностраних националних породичних права.
Садржај и структура предмета	ОПШТИ ДЕО: Појам, предмет и метод упоредног породичног права; Развој упоредног породичног права; Породично право и национална култура; Еволуција породичног права; Проблем хармонизације породичног права; Правни транспланти у националном породичном законодавству; Међународно породично право – опсег и домаћај; Породично право у контексту људских права; Породично право у контексту права детета; Утицај права Европске Уније на национална породична законодавства; Конвенције Хашке конференције за међународно приватно право у домену породичноправних односа; Комисија за европско породично право – улога, значај и пројекти. ПОСЕБНИ ДЕО: (Упоредно партнерско породично право - услови за закључење брака, ванбрачне заједнице, регистрована партнерства, престанак брака, издржавање између брачних, ванбрачних и регистрованих партнера, партнерски имовински односи, брачни уговор). (Правни положај детета, родитељство и родитељска одговорност – приступ праву детета да зна своје порекло, заснивање родитељскоправног односа, садржина родитељске

	одговорности, заступање детета од стране родитеља, приступ праву детета на мишљење, вршење родитељског права, државна интервенција у родитељскоправне односе, лишење родитељске одговорности, права детета у контексту сродничких односа, Заштита деце у случају правне или фактичке спречености родитеља да врше родитељско право, хранитељство, усвојење. Старатељство над пунолетним лицима (услови заснивања старатељства, појам и врсте старатеља, Конвенција о правима особа са инвалидитетом, концепт помогнутог одлучивања и партиципација одраслих лица са сметњама у психофизичком развоју).
--	---

ПРЕДАВАЊА		
недеља	Тематска јединица	број часова
I	Појам, предмет и метод упоредног породичног права; развој упоредног породичног права; еволуција породичног права.	3
II	Породично право и национална култура; европско-континентална, англо-саксонска, исламска правна традиција, скандинавски приступ породичном праву. Проблем хармонизације породичног права.	3
III	Међународно породично право, опсег и домаћај; Породично право у контексту људских права; породично право у контексту права детета.	3
IV	Утицај права Европске Уније на национална породична законодавства; Комисија за европско породично право као академска иницијатива – улога, значај и пројекти.	3
V	Конвенције Хашке конференције за међународно приватно право у домену породичноправних односа (прекогранично одвођење, усвојење, издржавање детета).	3
VI	Упоредно партнерско породично право; услови за закључење брака, ванбрачне заједнице и регистрована партнерства.	3
VII	Престанак и последице престанка брака и других облика партнерских односа; посредовање у брачним споровима, издржавање партнера.	3
VIII	Партнерски имовински односи, брачни уговор у упоредном праву.	3
IX	Заснивање родитељскоправног односа у упоредном праву; различити концепти родитељства (правни, социолошки, биолошки и психолошки родитељ).	3
X	Примена концепта права детета у националним породичним законодавствима. Примена принципа најбољег интереса детета. Појам и садржина родитељске одговорности (права, дужности).	3
XI	Заступање детета од стране родитеља, имовински односи детета и родитеља, одговорност родитеља за штету.	3
XII	Вршење родитељског права (заједничко и самостално); одлучивање о питањима од свакодневног значаја и питањима која битно утичу на живот детета.	3
XIII	Оправдање за мешање државе у вршење родитељског права; обим и домаћај државне интервенције, лишење родитељске одговорности (дужности, права)	3
XIV	Заштита деце у случају правне или фактичке спречености родитеља да врше родитељско право (старатељство, хранитељство, усвојење).	3
XV	Старатељство над пунолетним лицима; Конвенција о правима особа са инвалидитетом	3

ВЕЖБЕ		
недеља	Тематска јединица	број часова
I	Метод упоредног породичног права (примери).	2
II	Национална култура у породичном породичном праву; породично право и религија, породично право и обичаји; правни транспланти у националним породичним законодавствима и породичном праву Србије. Препознавање установа породичног права проистеклих из различитих правних традиција.	2
III	Утицај идеје о људским правима и правима детета на национална породична законодавства (примери).	2
IV	Међународно породично право кроз одговарајуће Конвенције Хашке конференције за међународно приватно право (прекогранично одвођење, усвојење, издржавање).	2
V	Анализа скандинавског приступа брачном и партнерском праву и поређење са породичним законодавством Србије.	2
VI	Услови за закључење брака и заснивање осталих облика партнерских односа. Развод брака у упоредном породичном праву.	2
VII	Дискусиона група на тему из упоредног партнерског права и решавање одговарајућих задатака.	2
VIII	Издржавање између супружника, ванбрачних и регистрованих партнера. Имовински односи између партнера у упоредном брачном праву и установа породичног дома.	2
IX	Заснивање родитељскоправног односа у националним породичним законодавствима. Анализа односа између социолошког и биолошког сегмента родитељства унутар правног појма родитељства (примери).	2
X	Вршење родитељског права и специфичан концепт самосталног вршења родитељског права у праву Србије. Разматрање питања која битно утичу на живот детета (примери)	2
XI	Одбрана семинарских радова	2
XII	Дискусиона група на изабрану тему и решавање одговарајућих задатака.	2
XIII	Интервенција државе у породичне односе, лишење родитељског права, приступ Савезног уставног суда Немачке.	2
XIV	Усвојење (потпуно, непотпуно, отворено) - примери и задаци.	2
XV	Колоквијум	2

Облици извођења наставе	Предавања су, по правилу, праћена видео-презентацијом. Од студената се очекује да на наставу долазе спремни и узму учешће у дискусији. На вежбама се обрађују, уз подстицање критичког мишљења и аргументоване расправе, одређени аспекти из домена упоредног породичног права. Када је за часове вежби предвиђена дискусиона група, наставник или сарадник ће само усмеравати студенте и подстицати њихово сучељавање ставова и мишљења. Уколико се на предмет не пријави довољан број студената, изводиће се само менторска настава, односно консултације у предвиђеним терминима, односно сходно договору са студентом.
Начин оцењивања на предмету	Предиспитне активности: максимално 50 поена - Предавања: 5; - Вежбе: 5; - Колоквијум: 20; - Семинарски рад: 20. Студент може да изађе на испит ако стекне 30 поена током предиспитних активности. Испит: максимално 50 поена Испит се полаже усмено. Укупна оцена представља збир поена са испита и поена остварених на предиспитне активности.

	У случају потребе, други испитивач на предмету биће проф. др Зоран Поњавић.	
Литература	<i>Напомена:</i> <i>Студенти могу користити и другу релевантну литературу за спремање испита у договору са наставником</i>	1. Гордана Ковачек Станић, <i>Породично право: партнерско, дејче и старатељско право</i>, Нови Сад, Правни факултет Нови Сад 2014. године 2. Зоран Поњавић, <i>Приватизација породице и породичног права</i>, Службени гласник РС, Београд, 2009; 3. Harry D. Krause, <i>Comparative Family Law</i>, The Oxford Handbook of Comparative Law (M. Reimann, R. Zimmermann, eds), Oxford University Press, Oxford, 2008. 4. <i>Debates in Family Law around the Globe at the Dawn of the 21st Century</i> (Katherine Boele-Woelki, ed.), Intersentia, Antwerpen-Oxford-Portland, 2009; 5. <i>Marital Agreements and Private Autonomy in Comparative Perspective</i>, (J. M. Scherpe, ed.), Hart Publishing, Oxford-Portland, 2012.
Подаци о наставницима на предмету	Наставник: Др Вељко Влашковић, доцент, Катедра за грађанскоправну ужу област Кабинет А-21 тел. 306 524 e-mail: vlaskovic@jura.kg.ac.rs; Консултације: - редовне: петком у кабинету од 13 до 15 часова - предиспитне: последњег понедељка у месецу који претходи пријављеном испиту од 11-13 сати.	

ТЕМЕ ЗА СЕМИНАРСКЕ РАДОВЕ

1. Процес еволуције породичног права
2. Потреба и могућност хармонизације породичног права
3. Породично право и национална култура
4. Породично право у контексту англо-саксонске правне традиције
5. Породично право европско-континенталног типа уз осврт на разлике између романског и германског правног круга
6. Основне карактеристике скандинавског приступа породичном праву
7. Правни транспланти у породичном праву Србије
8. Породично право земаља исламске правне традиције
9. Утицај идеје о људским правима на национална породична законодавства
10. Породично право у контексту права детета
11. Различитост полова као услов за закључење брака
12. Појам, улога и значај регистрованих партнерстава
13. Приступ разводу брака у породичним законодавствима
14. Породични дом као посебан имовински фонд
15. Издржавање између супружника, ванбрачних и регистрованих партнера
16. Однос између социолошког, биолошког и психолошког родитељства приликом правног уређења заснивања родитељскоправног односа
17. Остваривање права детета да зна своје порекло унутар националног породичног законодавства
18. Остваривање права детета на мишљење унутар националног породичног права
19. Заступање детета од стране родитеља са аспекта упоредног права
20. Упоредноправни приступ проблему одговорности родитеља за штету коју причини дете
21. Концепт заједничког вршења родитељског права
22. Самостално вршење родитељског права
23. Циљеви и домаћај лишења родитељског права унутар породичних законодавстава

24. Старатељство над малолетним лицима са аспекта упоредног породичног права
25. Упоредноправни приступ хранитељству
26. Облици усвојења у националним породичним законодавствима
27. Концепт помогнутог одлучивања из Конвенције о правима особа са инвалидитетом.

ТЕМЕ ЗА МАСТЕР РАДОВЕ

1. Простор и потреба за хармонизацијом породичног права
2. Еволуција породичног права под утицајем идеје о људским правима
3. Примена концепта права детета у националним породичним законодавствима
4. Феномен приватизације брачног права
5. Регистровано партнерство – између ванбрачне заједнице и брака
6. Значај и сврха форме брака са аспекта упоредног права
7. Развод брака - од забране до слободе
8. Значај и домаћа посредовања у брачном спору са становишта упоредног права
9. Циљеви, садржина и домаћа брачног уговора
10. Измена појма родитељског права под утицајем концепта права детета
11. Заснивање родитељскоправног односа и вредности уткане у правни појам родитеља
12. Заједничко вршење родитељског права као израз принципа најбољег интереса детета
13. Самостално вршење родитељског права са аспекта упоредног права
14. Циљ и домаћа лишења родитељског права
15. Смисао и значај хранитељства са аспекта упоредног права
16. Потреба за непотпуним усвојењем у домаћем правном поретку
17. Утицај Конвенције о правима особа са инвалидитетом на концепт старатељства над пунолетним лицима.

Испитна питања
1. Појам, предмет и метод упоредног породичног права 2. Развој упоредног породичног права 3. Еволуција породичног права 4. Породично право и национална култура 5. Породично право у државама англо-саксонске правне традиције 6. Породично право у европско-континенталном правном систему 7. Породично право унутар скандинавског правног круга 8. Породично право у контексту исламске правне традиције 9. Потреба и простор за хармонизацијом породичног права 10. Промене унутар породичног права под утицајем идеје о људским правима 11. Породично право у светлу права детета 12. Породичноправни односи и право Европске Уније 13. Конвенције Хашке конференције за међународно приватно право и механизми за превладавање хетерогености унутрашњих породичних законодавстава 14. Породичноправни аспекти међународне отмице деце 15. Остваривање захтева за издржавањем у иностранству 16. Међудржавно усвојење и права детета 17. Делатност Комисије за европско породично право 18. Услови за закључење брака са аспекта упоредног права 19. Регистрована партнерства и ванбрачне заједнице 20. Престанак и последице престанка брака, регистрованог партнерства и ванбрачне заједнице 21. Посредовање у брачном спору са становишта упоредног права 22. Издржавање између брачних, ванбрачних и регистрованих партнера 23. Имовински односи између супружника, ванбрачних и регистрованих партнера 24. Породични дом као посебан имовински фонд 25. Брачни уговор са аспекта упоредног права 26. Однос између социолошког, биолошког и психолошког појма родитеља приликом

- заснивања родитељскоправног односа
27. Утврђивање и оспоравање материнства
 28. Утврђивање и оспоравање очинства
 29. Примена права детета да зна своје порекло унутар националних породичних законодавстава
 30. Прилагођавање појма и садржине родитељског права концепту права детета
 31. Заступање детета од стране родитеља са аспекта упоредног права
 32. Издржавање детета од стране родитеља са аспекта упоредног права
 33. Примена права детета на мишљење у националним породичним законодавствима
 34. Заједничко вршење родитељског права
 35. Самостално вршење родитељског права
 36. Одговорност родитеља за штету коју начини дете са аспекта упоредног права
 37. Одговорност детета за штету са становишта упоредног права
 38. Разлози, оправданост и врсте државне интервенције у односе између родитеља и деце
 39. Лишење родитељског права са становишта упоредног права
 40. Права детета у контексту других сродничких односа и различити приступи
 41. Заштита детета чији су родитељи фактички или правно у немогућности да врше родитељско право
 42. Старатељство над малолетним лицима са аспекта упоредног права
 43. Карактер и циљеви хранитељства
 44. Врсте, услови заснивања и престанак усвојења са становишта упоредног права
 45. Старатељство над пунолетним лицима и Конвенција о правима особа са инвалидитетом